

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Obdo/62/2018
Identifikačné číslo spisu: 8114219092
Dátum vydania rozhodnutia: 30.07.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Andrea Moravčíková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:8114219092.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: AGRIPROGRES s. r. o., so sídlom Gallyova 3, Bratislava, IČO: 36 827 738, zastúpený Advokátska kancelária BABIN, PETKO & partners, s. r. o., so sídlom Hlavná 29, Prešov, IČO: 47 253 177, proti žalovanému: Sejlan, s. r. o., so sídlom Bertotovce 151, IČO: 36 488 640, zastúpený JUDr. Martin Špak, advokát, so sídlom Odborárov 49, Spišská Nová Ves, o zaplatenie 27.752,38 eur s prísl., vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 8Cb/221/2014, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 7Cob/47/2017-230, zo dňa 15. februára 2018, takto

rozhodol:

I. Rozsudok Okresného súdu Prešov č. k. 8Cb/221/2014-151 zo dňa 25. apríla 2017 a rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 7Cob/47/2017-230 zo dňa 15. februára 2018 v časti priznaného úroku z omeškania vo výške 0,05 % denne zo sumy 16.375,08 eur od 15. 02. 2014 do zaplatenia a vo výroku o nároku na náhradu trov konania z r u š u j e a v e c v r a c i a súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

II. Vo zvyšku dovolanie o d m i e t a .

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Prešove (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom zo dňa 15. 02. 2018 č. k. 7Cob/47/2017-230 potvrdil rozsudok Okresného súdu Prešov č. k. 8Cb/221/2014-151 zo dňa 25. 04. 2017 vo výroku, ktorým bolo žalobe vyhovené a vo výroku o trovách konania.

2. Súd prvej inštancie zviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi 16.375,80 eur s 0,05 % úrokom z omeškania denne zo sumy 16.375,08 eur od 15. 02. 2014 do zaplatenia a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol (žalobným návrhom žalobca navrhoval vyhovieť žalobe čo do výšky pohľadávky 27.752,38 eur s príslušenstvom). Žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 18,02 %. Titulom pre priznané plnenie bola Zmluva o dielo - Poskytnutie poradenskej činnosti č. V. (ďalej zmluva o dielo) zo dňa 12. 03. 2008. Jej predmetom bolo poskytnutie v zmluve špecifikovaných činností pre žalovaného ako objednávateľa smerujúcich k poskytnutiu nenávratného finančného príspevku v rámci programu Rozvoja vidieka Slovenskej republiky, a to na projekt žalovaného Modernizácia hospodárskych dvorov firmy Sejlan, s. r. o. I a II. Súd prvej inštancie mal osvedčené dodacím listom vystaveným dňa

30.4.2008, že žalobca vykonal pre žalovaného a dodal žalovanému práce a dokumenty pre uvedený projekt, a to - Konzultačnú činnosť v oblasti čerpania prostriedkov z PRV 2007 - 2013 pre opatrenie 1.1. Modernizácia fariem, 2. Poradenstvo pri príprave dokumentácie a obhajobe projektu Modernizácia hospodárskych dvorov firmy Sejlan, s. r. o. I, vypracovanie žiadosti o finančný nenávratný príspevok vrátane výrobného, podnikateľského a finančného plánu pre opatrenie 1.1 Modernizácia fariem písomná a elektronická forma. Medzi stranami bolo nesporné, že si dojednali čas a miesto plnenia, v zmysle ktorého sa zhotoviteľ zaviazal splniť svoj záväzok poskytovať predmet zmluvy do dňa podpísania zmluvy o poskytnutí NFP v rámci programu Rozvoja vidieka Slovenskej republiky 2007 - 2013 medzi objednávateľom a Pôdohospodárskou platobnou agentúrou s miestom plnenia, ktorým bolo sídlo objednávateľa, ako aj cenu a platobné podmienky. V prípade schválenia žiadosti po podpísaní zmluvy o poskytnutí NFP medzi objednávateľom a agentúrou mal zaplatiť objednávateľ sumu 8 % z celkovej výšky schváleného a skutočne vyplateného nenávratného finančného príspevku a ako preddavok sumu 30.000,- Sk do 14 kalendárnych dní odo dňa nadobudnutia účinnosti zmluvy. V prípade neschválenia žiadosti agentúrou sa preddavok mal považovať za konečnú cenu predmetu zmluvy. Dohodnutú cenu mal objednávateľ uhradiť zhotoviteľovi do 14 kalendárnych dní po odovzdaní faktúry, ktorú vystaví zhotoviteľ po podpise Zmluvy o poskytnutí NFP objednávateľa s agentúrou. Fakturácia sa mala vykonávať po každom vyplatení finančných prostriedkov objednávateľovi agentúrou na základe predloženej žiadosti objednávateľa o platbu. V článku IV si strany dojednali zmluvné pokuty, a to tak, že v prípade omeškania objednávateľa so zaplatením faktúry v dojednanom termíne, zaplatí objednávateľ zhotoviteľovi zmluvnú pokutu vo výške 0,05 % z dlžnej sumy za každý deň omeškania.

3. Nebola sporná skutočnosť, že dňa 03. 05. 2012 bol žalovanému poskytnutý nenávratný finančný príspevok vo výške 78.691,79 eur, dňa 23. 05. 2011 vo výške 126.005,71 eur a dňa 18. 09. 2009 vo výške 160.153,96 eur. Nebolo sporné, že žalobca fakturoval žalovanému faktúrou z 05. 10. 2009 splatnou 19. 10. 2009 sumu vo výške 7.899,22 eur vrátane DPH v zmysle predmetnej Zmluvy o dielo. Predfaktúrou č. Y, vystavenou 08. 01. 2014, splatnou 22. 01. 2014, žalobca vyfakturoval žalovanému sumu 26.096,37 eur s DPH. Faktúrou č. Y, vystavenou 01. 02. 2014 a splatnou 14. 02. 2014, vystavil žalobca žalovanému faktúru na sumu 25.853,16 eur s DPH. Výpisom z účtu bolo preukázané, že žalovaný dňa 16. 03. 2011 uhradil žalobcovi sumu 1.000,- eur, dňa 10. 10. 2012, sumu 1.000,- eur a dňa 19. 12. 2012 sumu 4.000,- eur.

4. Súd prvej inštancie vo vzťahu k námietke týkajúcej sa existencie dohody o znížení odmeny na sumu 7.899,22 eur uzavrel, že túto okolnosť žalovaný nepreukázal. Žalobcovi vznikol nárok na dojednanú odmenu 8 % vo výške 29.188,12 eur z celkovej výšky schváleného a skutočne vyplateného nenávratného finančného príspevku v celkovej výške 364.851,46 eur. Priznaná suma 16.375,80 eur predstavuje stranami dojednanú odmenu tak, že súd priznal zo sumy 126.005,71 eur, vyplatenej 23.5.2011, odmenu 10.080,46 eur a zo sumy 78.691,79 eur, vyplatenej 03. 05. 2012, odmenu 6.295,34 eur. Zároveň prihliadol na skutočnosť, že žalovaný uhradil celkovo žalobcovi 6.000,- eur. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol ako nedôvodnú vzhľadom na premlčanie časti žalovanej sumy vo výške 6.812,32 eur a tiež nedôvodne žalovanú výšku odmeny vo vzťahu k uplatnenej DPH. Žalovaný namietal dôvodnosť nároku žalobcu na vrátenie dane z pridanej hodnoty, nakoľko strany si určili v zmluve konečnú odmenu, ktorou sa má rozumieť suma vrátane DPH, keďže žalobca v danom čase nebol jej platcom. Sumu 7.899,22 eur, ktorú žalobca účtoval žalovanému faktúrou z 05. 10. 2009, splatnou 19. 10. 2009, súd prvej inštancie nepriznal s ohľadom na vznesenú námietku premlčania (žaloba podaná 08. 07. 2014). Priznané úroky z omeškania odôvodnil poukazom na § 369 ods. 1 ObZ a na čl. IV zmluvy.

5. Na základe odvolania žalovaného odvolací súd vec prejednal a odvolanie vyhodnotil ako nedôvodné. Skonštatoval, že bolo nepochybne preukázané, že strany uzavreli Zmluvu o dielo, predmetom ktorej bolo poskytnutie špecifických činností zo strany žalobcu - zhotoviteľa smerujúcich k poskytnutiu nenávratného finančného príspevku v rámci Programu rozvoja vidieka Slovenskej republiky 2007 až 2013 a týmito činnosťami malo byť vypracovanie výrobného plánu, finančného plánu, podnikateľského plánu, všetkých žiadostí o finančný nenávratný príspevok v rámci aktuálnej výzvy a odborné poradenstvo pri tvorbe projektu a pri jeho obhajobe voči agentúre. Cena za dielo bola špecifikovaná v čl.

III zmluvy, pričom žalovaný mal zaplatiť žalobcovi 30.000,- Sk a následne v závislosti od poskytovania nenávratného finančného príspevku mal zaplatiť objednávateľ (žalovaný) zhotoviteľovi (žalobcovi) 8 % z celkovej výšky schváleného a skutočne vyplateného nenávratného finančného príspevku z verejných zdrojov. Pokiaľ by žiaden príspevok poskytnutý nebol, suma 30.000,- Sk mala byť konečnou cenou a odmenou zhotoviteľa za uvedené dielo. V zhode so súdom prvej inštancie odvolací súd dospel k záveru, že dojednanie o cene je platné a nemožno konštatovať, že by bolo neurčité, alebo v rozpore s právnymi predpismi. Naviazanie odmeny za dielo v závislosti od skutočne poskytnutých súm nenávratného finančného príspevku je v obdobných vzťahoch obvyklé a odráža odmenu zhotoviteľa diela - projektu za výsledok v podobe skutočného poskytnutia finančných prostriedkov objednávateľovi - žalovanému, neprieči sa tak dobrým mravom, pokiaľ by splatnosť ceny diela bola naviazaná na plnenia zo strany tretej osoby (t. j. v danom prípade Poľnohospodárskej platobnej agentúry, ďalej aj „PPA“). Za podstatné odvolací súd považoval, že nenávratný finančný príspevok bol žalovanému skutočne vyplatený. Zníženie ceny diela preukázané nebolo, pričom odvolací súd zároveň vyslovil, že cena diela bola výslovne špecifikovaná v zmluve o dielo, pričom podľa čl. VI tejto zmluvy sa zmeny v dojednaniach zmluvných strán môžu vykonávať len formou písomného dodatku k zmluve o dielo, čo sa nestalo. K argumentácii, že dielo nebolo žalovanému odovzdané riadne, pretože žalobca neodovzdal žiadosť o platbu, na základe ktorej by bol žalovaný oprávnený prijať nenávratný finančný príspevok, odvolací súd poukázal na dodací list, v ktorom je uvedené, že došlo k vypracovaniu žiadosti o finančný nenávratný príspevok a samotná žiadosť o platbu nebola výslovne špecifikovaná v zmluve o dielo uzavretej medzi sporovými stranami, a pokiaľ bol žalovaný toho názoru, že dielo nebolo odovzdané riadne a sú tu vady v podobe nezodpovedania výsledku diela požiadavkám určeným v zmluve, mal si uplatňovať práva vyplývajúce zo zodpovednosti za vady.

6. Odvolací súd sa nestotožnil ani s námietkami, že sumy, ktoré sú predmetom tohto konania nie sú riadnymi účtovnými dokladmi - faktúrami v zmysle právnych predpisov, najmä v súlade s § 74 zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v platnom znení (ďalej ZoDPH). Okolnosť, že daňové doklady žalovaný neeviduje vo svojom účtovníctve, nemôže ísť na ťarchu žalobcu. Rozlišovanie medzi právom na vystavenie faktúry ako daňového dokladu (vrátane premlčania práva na vystavenie faktúry) a samotným právom na plnenie, nie je v tejto súvislosti právne významné, tu aj s poukazom na nesprávny výklad žalovaného vo vzťahu k uzneseniu Ústavného súdu SR sp. zn. II.ÚS/750/2015-17.

7. K úroku z omeškania uviedol, že nemožno súhlasiť s názorom odvolateľa, že tento nebol riadne dohodnutý, pretože bola dohodnutá zmluvná pokuta. Súd prvej inštancie akceptoval toto dojednanie uvedené v čl. IV predmetnej zmluvy o dielo ako úrok z omeškania v zmysle § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka a s týmto prístupom k výkladu tohto článku súhlasil aj odvolací súd. Pojem zmluvná pokuta je podľa neho záležitosť terminologická, pričom ide nepochybne o zmluvné dojednanie o úrokoch z omeškania, ktoré predstavujú 0,05 % z dlžnej sumy denne za každý deň omeškania. Za týchto okolností je dojednanie medzi sporovými stranami zrozumiteľné a predstavuje nepochybne dojednaný úrok z omeškania.

8. Voči rozhodnutiu odvolacieho súdu podal včas dovolanie žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“), ktorým žiadal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „dovolací súd“) napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania vyvodil dovolateľ z ust. § 420 písm. f/ CSP a zároveň z ust. § 421 ods. 1 písm. b/ CSP.

9. Dovolateľ poukázal na základné skutkové súvislosti v prejednávanej veci a z nich vyplývajúce nesprávne právne závery odvolacieho súdu.

10. K arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu uviedol, že tento sa na jednej strane v celom rozsahu stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, avšak dôvody, pre ktoré rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil, sa značne líšili. Žalovaný počas celého konania namietal, že medzi stranami došlo k uzatvoreniu dodatku k Zmluve o dielo, na základe ktorej sa žalobca so žalovaným dohodli, že žalobca už nebude ďalej pokračovať v participácii na tomto projekte. Tento dodatok mal vstúpiť do platnosti a účinnosti bezprostredne po odovzdaní žiadosti o nenávratný finančný príspevok, čomu mala zodpovedať

dohodnutá úprava ceny 7.899,22 eur, keďže žalobca z pôvodne dohodnutého rozsahu diela vykonal len časť. Žalobca následne vystavil faktúru č. Y. na sumu 7.899,22 eur, na ktorú žalovaný zaplatil sumu 1.000,- eur dňa 16. 03. 2011, sumu 1.000,- eur dňa 10. 10. 2012 a sumu 4.000,- eur dňa 19. 12. 2012. Žalobca túto skutočnosť rozporoval a žalovaný nepopieral, že dodatok bol uzatvorený ústnou formou, avšak má za to, že dôkazné bremeno jeho existencie uniesol. Za priamy dôkaz o existencii platnej zmeny zmluvy považuje žalovaný predovšetkým „Upomienku č. 3“ z 29.6.2010, kde samotný žalobca potvrdzuje, že sa so žalovaným dohodli na znížení fakturovanej čiastky. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s vecnou správnosťou rozsudku súdu prvej inštancie, pričom však tento v bode 43 uviedol, že žalovaný neoznačil žiaden dôkaz preukazujúci jeho tvrdenia o dohode o znížení fakturovanej čiastky, teda jeho závery sú arbitrárne a nepreskúmateľné. Odvolací súd však následne vo vzťahu k tomuto dodatku uvádza, že „takéto dojednania sú bez právneho významu so zreteľom na potrebu zmeny ceny diela písomnou formou“, bez označenia zákonných ustanovení, o ktoré by takýto záver oprel. Žalovaný len predpokladá, že išlo o ust. § 272 ods. 2 ObZ, pričom v súčasnosti neexistuje judikatúra dovolacieho súdu pri posúdení právnej otázky, či je možné k zmluve uzatvorenej písomne, pri ktorej však zákon neustanovuje obligatórnu písomnú formu, platne uzavrieť dodatok v ústnej forme. Tu poukázal na české rozhodnutia, ktoré riešili túto otázku so záverom, že je potrebné takýto konkludentný úkon vykladať nie ako relatívne neplatný právny úkon podľa § 267 ObZ, ale aplikáciou ust. § 40a Občianskeho zákonníka. Poukázal na závery Ústavného súdu ČR v Náleze č. I. ÚS 1264/11, podľa ktorého však je potrebné v prípade nedodržania písomnej formy pri zmene zmluvy aplikovať postup ako pri relatívnej neplatnosti úkonu, t. j. včas namietať takúto neplatnosť. S týmto záverom sa dovolateľ stotožňuje a za správny považuje výklad, ktorý uprednostňuje zmluvnú voľnosť zmluvných strán pred doslovným zákonným výkladom. Odvolací súd tak mal skúmať platnosť predmetného úkonu tvrdeného dodatku k zmluve s použitím § 40a Občianskeho zákonníka. Odvolací súd sa nevysporiadal s argumentáciou žalovaného spočívajúcou v poukazaní na Upomienku č. 3 z 29.6.2010, kde samotný žalovaný potvrdil, že došlo k zníženiu fakturovanej čiastky, čím nesprávne vyložil ustanovenie zákona (§ 272 ods. 2 ObZ v spojení s § 267 ObZ a § 40a OZ), čo v konečnom dôsledku malo vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Táto otázka nebola judikátorne riešená a je daný dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

11. Podľa dovolateľa žalobca nedodával dielo v pôvodne dohodnutom rozsahu, o čom svedčí rozpor medzi znením zmluvy a skutočne poskytnutými službami, keďže žalobca ako osoba odborne spôsobilá na projektové poradenstvo mala dodať žalovanému celé projektové poradenstvo na kľúč. Projektové poradenstvo pri čerpaní eurofondov štandardne nekončí podaním ŽoNFP, ale pokračuje aj naďalej, čo sa nestalo. Za nesprávne považoval odôvodnenie odvolacieho súdu, že žalovaný mal možnosť postupovať v súlade s § 564 v spojení s § 436 - § 441 ObZ, pokiaľ dielo nebolo vykonané v súlade so zmluvou.

12. V rámci argumentácie pred súdom prvej inštancie žalovaný poukázal na neplatnosť dojednania o splatnosti podľa čl. III. Zmluvy, ktorú koncipoval žalobca a žalovaný do jej obsahu žiadnym spôsobom nezasahoval. Odvolací súd dojednania vyhodnotil ako platné, podľa dovolateľa je v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku, keďže podľa zmluvy by k splatnosti záväzku nikdy nemuselo dôjsť, a teda by nárok žalobcu nikdy nemohol byť riadnym spôsobom uplatnený. Žalovaný má zato, že zmluvné dojednanie, podľa ktorého mala byť splatnosť ceny diela viazaná na skutočnosť, až keď tretia osoba v rámci iného záväzkového vzťahu poskytne objednávateľovi platbu, sa prieči dobrým mravom, a z tohto dôvodu takáto dojednaná podmienka nie je platná (tu s poukazom na rozsudok Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 5Cob/55/2014 z 23. 04. 2015). Poukázal na výkladové problémy takéhoto dojednania ak by nedošlo k realizácii projektu, resp. k podaniu žiadosti o platbu, čím by splatnosť záväzku žalovaného podľa čl. III Zmluvy o dielo nenastala. To, že v tomto prípade splatnosť nastala, je podľa neho bez právneho významu. Odvolací súd sa tu nevysporiadal so smernicou Európskeho parlamentu a Rady č. 2000/35 ES zo dňa 29. 06. 2000 o boji proti oneskoreným platbám v obchodných transakciách. Z nej vyplýva, že splatnosť záväzku nesmie presiahnuť lehotu 60 dní od doručenia faktúry, alebo od uskutočnenia plnenia. K právnej otázke platnosti dojednania o splatnosti záväzku v prípade, ak je splatnosť peňažného záväzku medzi zmluvnými stranami podmienená splatnosťou peňažného záväzku, alebo peňažného plnenia jednej zo zmluvných strán voči tretej osobe, dovolací súd doposiaľ nevyjadril, čím je daná prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

13. Za ďalšiu otázku, ktorú je potrebné ustáliť, považuje otázku či nesplnenie povinnosti platiteľa dane podľa § 4 ods. 3 ZoDPH vystaviť daňový doklad - faktúru v súlade s § 74 ods. 1 ZoDPH a v lehotách uvedených v § 73 ZoDPH, je dôvodom na to, že dlžník má právo odoprieť veriteľovi peňažné plnenie. S poukazom na § 370 ObZ dovodzuje, že nesplnenie povinnosti podľa ZoDPH je nutné vykladať aj vo svetle plnenia daňových povinností. Zákon uvádza, kedy je platiteľ dane povinný vystaviť za dodaný tovar, alebo službu daňový doklad - faktúru. Keďže vystavenie faktúry má priamy dosah na začiatok plynutia lehoty na poskytnutie plnenia, je dôvodné v tomto prípade uvažovať, že žalovaný ani nebol povinný poskytnúť peňažné plnenie, a to z dôvodu, že sa nedostal do omeškania. Podľa zmluvy ich mal žalobca vystaviť tak, že tieto mali nasledovať po poskytnutí prostriedkov žalovanému, a to vystaviť faktúru dňa 19. 09. 2009 na sumu 12.812,31 eur s DPH so splatnosťou 04. 10. 2009, ďalšiu faktúru dňa 24. 05. 2011 na sumu 10.080,45 eur s DPH, so splatnosťou dňa 08. 06. 2001, a napokon faktúru dňa 04. 05. 2012 na sumu 6.295,34 eur s DPH, so splatnosťou dňa 19. 05. 2012, čo spolu činí sumu 29.188,12 eur s DPH. Samotný žalobca k žalobe predložil prehľad čerpania nenávratného finančného príspevku žalovaným a tieto informácie boli v danom čase voľne dostupnými informáciami na webovej stránke Poľnohospodárskej platobnej agentúry.

14. Súd sa tiež nevysporiadali s tým, že fakturovaná suma 7.899,22 eur nezodpovedá žiadnemu zmluvnému ustanoveniu, pričom poukázal na zákon o DPH, ktorý neumožňuje vystavovanie faktúr bez právneho základu, ktorým podľa dovolateľa mala byť práve ústna dohoda o zmene ceny diela. Nezohľadnenie tejto argumentácie zakladá podľa neho dovolací dôvod podľa § 420 písm. f/ CSP.

15. Za výrazne arbitrárnu časť napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu dovolateľ považuje potvrdenie výroku súdu prvej inštancie týkajúcej sa priznania úroku z omeškania vo výške 0,05 % denne zo sumy 16.375,08 eur od 15. 02. 2014 do zaplatenia. Poukázal na ust. čl. IV. Zmluvy o dielo, podľa ktorého v prípade omeškania objednávateľa so zaplatením faktúry v dojednanom termíne zaplatí objednávateľ zhotoviteľovi zmluvnú pokutu vo výške 0,05% z dlžnej sumy za každý deň omeškania. Zmluvná pokuta a úrok z omeškania sú úplne odlišné inštitúty a jeho osobitnú sadzbu si v zmluve nedojednali. Záver odvolacieho súdu, že sa jednalo o terminologickú nepresnosť, je celkom svojvoľný a nezodpovedá vykonanému dokazovaniu. Prítom žalobca opakovane odkazoval na inštitút zmluvnej pokuty a aj samotný právny zástupca žalobcu v texte žaloby uvádzal, že sa strany dohodli na zmluvnej pokute. Takéto pochybenie zakladá podľa dovolateľa dovolací dôvod podľa § 420 písm. f/ CSP. Z uvedených dôvodov žiadal zmeniť rozhodnutie odvolacieho súdu tak, že žalobu zamietne.

16. K dovolaniu sa vyjadril žalobca a toto žiadal odmietnuť resp. zamietnuť ako nedôvodné. Žalovaným vznesené argumenty už boli prednesené odvolaciemu súdu, pričom tieto žalovaný neuvádzal v priebehu prvoinštančného konania. Žalovaný mal dostatok času a priestoru, aby sa v rámci procesnej obrany bránil pred súdom prvej inštancie. Súd nižšej inštancie sa dostatočne vysporiadali s argumentáciou obidvoch sporových strán. Poukaz na listinný dôkaz Upomienku a následnú komunikáciu považuje za účelové, pričom vystavenie vzájomne dohodnutej čiastky 7.899,22 eur s DPH bolo spôsobené žiadosťou žalovaného, keďže nemal dostatok finančných prostriedkov. Žalobca si splnil všetky povinnosti vyplývajúce zo Zmluvy o dielo a žalovaný sám nesplnil zásadnú povinnosť vyplývajúcu zo zmluvy, a to informovať priebežne žalobcu o prijatých platbách od Poľnohospodárskej platobnej agentúry. Žalobca sa mohol dozvedieť o tom, že jednotlivé príspevky od Agentúry boli v konkrétnej výške priebežne a skutočne vyplácané na bankový účet žalovaného buď od žalovaného alebo až po vyplatení poslednej čiastkovej platby. O celkovo vyplatených príspevkoch, od ktorých si mohol odvíjať svoju odmenu 8 %, tak mohol získať vedomosť až po poslednej vyplatenej dotácii dňa 03.05.2012 vo výške 78.691,79 eur.

17. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací [podľa § 35 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“)] po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané, zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP) bez nariadenia pojednávania dospel k záveru, že dovolanie je sčasti prípustné a dôvodné a vo zvyšku ho ako neprípustné treba odmietnuť.

18. Žalovaný v rozhodovanej veci vyvodzoval prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP a zároveň z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, pričom vzniesol tri právne otázky, ktoré podľa neho neboli odvolacím súdom správne zodpovedané.

19. Právnym titulom priznaného nároku je Zmluva o dielo - Poskytnutie poradenskej činnosti zo dňa 12. 03. 2008, podľa ktorej bol žalobca ako zhotoviteľ diela povinný zhotoviť Žiadosť o poskytnutie nenávratného finančného príspevku (ďalej len „ŽoNFP“) na projekt žalovaného. Za zhotovenie diela sa zaviazal zaplatiť žalobcovi sumu 8 % z celkového vyplateného nenávratného príspevku, ktorý mal byť žalovanému schválený Poľnohospodárskou platobnou agentúrou ako riadiacim a spravujúcim orgánom na úseku schvaľovania ŽoNFP. Súd prvej inštancie vyhovel žalobe do výšky 16.375,80 eur s 0,05 % denným úrokom z omeškania zo sumy 16.375,08 eur od 15. 02. 2014 do zaplataenia a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

20. Odvolací súd rozhodnutie v napadnutej vyhovujúcej časti potvrdil, pričom v rozhodnutí uviedol, že zmluvné dojednanie o cene je platné a nemožno konštatovať, že by bolo neurčité, alebo v rozpore s právnymi predpismi. Odvolací súd ďalej uviedol, že nemožno súhlasiť so žalovaným, že dojednanie o splatnosti ceny diela sa prieči dobrým mravom, pokiaľ by splatnosť diela bola naviazaná na plnenie inej osoby, teda osoby mimo záväzkového vzťahu strán konania. Vyslovil, že pochybnosti sú vyvrátené zásadnou skutočnosťou, že zo strany Poľnohospodárskej platobnej agentúry došlo k plneniu v prospech žalovaného. K otázke riadneho odovzdania diela mal za preukázané, že dielo bolo zhotovené riadne, nakoľko žalovaný podpísal dodací list preukazujúci dodanie celého diela a zo Zmluvy o dielo nevyplývalo, že by mal žalobca dodať aj iné žiadosti, pričom pokiaľ žalovaný namietal nedostatky, mal namietat vady a postupovať podľa § 564 a nasl. ObZ. Vo vzťahu k priznanému úroku z omeškania vo výške 0,05 % z dlžnej sumy za každý deň omeškania odvolací súd uzavrel, že sa jedná o terminologickú nepresnosť a dojednanie o zmluvnej pokute vyhodnotil ako dojednanie úroku z omeškania.

21. Rešpektujúc právny názor vyslovený v uznesení veľkého senátu občianskoprávneho kolégia z 21. marca 2018, sp. zn. 1VCdo/1/2018 v súlade s ustanovením § 48 ods. 3 prvá veta CSP a vychádzajúc zo skutočnosti, že jednotlivé senáty ústavného súdu sú podľa ustanovenia § 6 zákona o ústavnom súde pri svojom rozhodovaní viazané právnym názorom vysloveným v uznesení pléna ústavného súdu z 25. apríla 2018, sp. zn. Plz. ÚS 1/2018, pristúpil súd k skúmaniu prípustnosti dovolania tak z hľadiska dovolateľom namietanej vady zmätočnosti podľa ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, ako aj k skúmaniu (nesprávneho) právneho posúdenia veci odvolacím súdom z hľadiska dovolateľom vyvodzovanej prípustnosti dovolania podľa ust. § 421 ods. 1 CSP (rovnako rozhodnutie NS SR sp. zn. 3 Obdo 34/2018).

22. Podľa § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

23. Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

24. Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho v súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa ods. 2, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/. Ustanovenie § 421 ods. 1 písm. a/, b/ a c/ CSP upravuje kedy je prípustné dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu.

25. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP).

Prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 420 písm. f/ CSP.

26. Žalovaný vadu zmätočnosti podľa ustanovenia § 420 písm. f/ CSP videl najmä v nepreskúmateľnosti a arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu. Porušenie práva na spravodlivý proces videl dovolateľ aj v tom, že sudy nižšej inštancie neprihliadli na ním vznesené námietky rozhodujúce pre zaujatie správneho právneho záveru v merite veci, čo malo za následok, že toto konanie zaťažili vadou podľa ust. § 420 písm. f/ CSP.

27. Ustanovenie § 420 písm. f/ CSP zakladá prípustnosť a dôvodnosť dovolania v prípade, ak miera porušenia procesných práv strany, v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu, nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu, spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie procesných práv garantovaných Ústavou SR.

28. Pre naplnenie prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP je nevyhnutné kumulatívne splnenie troch zákonných znakov, ktorými sú: 1/ nesprávny procesný postup súdu, 2/ tento nesprávny procesný postup znemožnil strane sporu realizovať jej patriace procesné práva a zároveň 3/ intenzita tohto zásahu dosahovala takú mieru, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

29. Pre prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP, musí intenzita zásahu do procesných práv strany sporu v dôsledku nesprávneho procesného súdu dosahovať mieru porušenia práva na spravodlivý proces. Základné právo na súdnu ochranu a právo na spravodlivé súdne konanie sú zásadne „výsledkové“, to znamená, že im musí zodpovedať proces ako celok, a skutočnosť, či napadnuté konanie ako celok bude spravodlivé, závisí v danej veci od pokračujúceho konania a rozhodnutia všeobecných súdov.

30. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP). Dovolací súd konštatuje, že dovolateľ vymedzil ním uplatnený dovolací dôvod podľa § 431 ods. 1 CSP v súlade s ustanovením § 431 ods. 2 CSP. Vzhľadom na uvedené pristúpil dovolací súd k skúmaniu, či konanie pred odvolacím súdom bolo skutočne poznačené dovolateľom namietanou vadou zmätočnosti.

31. Vzhľadom na pretrvávajúcu nejednotnosť nazerania senátov Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na procesné dôsledky nepreskúmateľnosti rozhodnutia súdu bolo na rokovaní občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu, ktoré sa uskutočnilo 3. decembra 2015, prijaté zjednocujúce stanovisko, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.“. Toto stanovisko bolo uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 2/2016 a jeho závery sú aplikovateľné aj pre účely posúdenia prípustnosti dovolania podľa ust. § 420 písm. f/ CSP.

32. Najvyšší súd, stotožňujúc sa v preskúmvanej veci so závermi, na ktorých spočíva predmetné stanovisko, skúmal, či v danej veci ide o taký výnimočný prípad, kedy by nepreskúmateľnosť

rozhodnutia zakladala vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP.

33. Ak súdy pri odôvodňovaní svojich rozhodnutí nepostupujú spôsobom podľa ust. § 220 ods. 2 CSP dochádza okrem iného k tomu, že rozhodnutie je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov alebo pre ich nezrozumiteľnosť, ale aj k tomu, že základné právo na súdnu ochranu nie je naplnené.

34. Vydaním arbitrárneho rozhodnutia sa žalovanému odníma možnosť v konaní riadne brániť svoje práva a oprávnené záujmy nakoľko je obtiažne zaujať stanovisko k nezrozumiteľnému alebo nedostatočne zdôvodnenému rozhodnutiu. Ak sa odvolací súd v celku stotožní s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré nie je náležité odôvodnené, a uvedený nedostatok sám neodstráni, jeho rozhodnutie je potom nepreskúmateľné a takýmto arbitrárnym rozhodnutím znemožňuje strane sporu, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva, pretože jej odopiera možnosť náležité skutkovo a právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci možnosti uplatnenia opravných prostriedkov, a tým porušuje jej právo na spravodlivý súdny proces.

35. Za tejto situácie dospel dovolací súd k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu je v dôsledku spomínanej rozpornosti v časti priznaného príslušenstva nepreskúmateľné a znemožňujúce uskutočňovanie procesných práv žalovaného, a to v takej miere, že tým došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§420 písm. f/ CSP, a aj článok 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Dovolací súd poukazuje na to, že súdy nižších inštancií svoje rozhodnutia v tejto časti riadne neodôvodnili, odvolací súd tak znemožnil žalovanému realizáciu jemu patriacich procesných práv, pričom miera tohto zásahu do procesných práv žalovaného mala za následok porušenia práva na spravodlivý proces.

36. K tvrdenému porušeniu práva na spravodlivý proces pri nesprávnom hodnotení skutkového stavu z dôvodu, že dokazovanie bolo podľa jeho názoru odvolacím súdom vykonané nedostatočne, dovolací súd pripomína, že už podľa predchádzajúcej právnej úpravy, nebolo dôvodom znemožňujúcim realizáciu procesných oprávnení strany sporu (a zakladajúcim prípustnosť dovolania), nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (R 37/1993, R 125/1999, R 42/1993). Najvyšší súd Slovenskej republiky aj v rozhodnutí uverejnenom v Zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky pod č. 125/1999, dospel k záveru, že ak súd v priebehu konania nevykonal všetky navrhované dôkazy alebo vykonal iné dôkazy na zistenie skutočného stavu, dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podľa § 237 písm. f/ O. s. p. nie je prípustné, lebo to nemožno považovať za odňatie možnosti konať pred súdom. Nová právna úprava na podstate uvedeného nič nezmenila.

37. Podľa § 185 ods. 1 CSP súd rozhodne, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná. Dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pritom prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo (§ 191 ods.1 CSP). Dovolací súd dodáva, že návrhy žalobcu na doplnenie dokazovania boli uplatnené pred súdom prvej inštancie, a pokiaľ boli súdom zamietnuté, takýto postup aj odôvodnil. Odvolací súd sa s postupom súdu prvej inštancie v tomto stotožnil a jeho rozhodnutie potvrdil.

38. Tu k najpodstatnejším námietkam súvisiacim s hodnotením dôkazov a tvrdenou nepreskúmateľnosťou rozhodnutia dovolací súd len stručne uvádza, že z čl. III zmluvy o dielo vyplýva, že strany sa dohodli na spôsobe úhrady dohodnutej ceny takto: „dohodnutú cenu objednávateľ uhradí zhotoviteľovi do 14 kalendárnych dní po odovzdaní faktúry, ktorú vystaví zhotoviteľ po podpise zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku objednávateľa s agentúrou. Fakturácia sa bude vykonávať po každom vyplatení finančných prostriedkov objednávateľovi agentúrou na základe predloženej žiadosti objednávateľa o platbu.“ Z uvedeného ustanovenia vyplýva, že predpokladom uplatnenia si nároku na odmenu objednávateľom je vyhotovenie faktúry, pričom tejto má predchádzať žiadosť objednávateľa o platbu. Pokiaľ aj žiadosť vykonaná nebola, súdy túto skutočnosť správne vyhodnotili tak, že reálne mohlo uplatnenie si nároku na odmenu nastať až po prijatí plnenia od PPA žalovaným a až následne vznikol nárok samotný a splatnosť odmeny podľa zmluvy žalobcovi. Z obsahu zmluvy nevyplýva žiadna povinnosť objednávateľa, t. j. povinnej strany, oznámiť žalobcovi prijatie

odmeny od agentúry, na základe čoho by si tento mal vyfakturovať príslušnú percentuálnu časť takto získanej odplaty. Pokiaľ teda nie je v zmluve objednávateľovi uložená táto povinnosť, potom je potrebné aplikovať príslušné zákonné pravidlá a splatnosť tejto časti ceny interpretovať za použitia ustanovenia § 340 a nasl. ObZ, čomu hodnotenie súdu prvej inštancie v bode č. 42 jeho rozhodnutia konvenuje.

39. V konaní žalovaný vzniesol námietku premlčania (29.6.2016, čl. 91), z ktorej jednoznačne vyplýva, že podľa jeho úvahy je potrebné aplikovať § 392 ods. 1 ObZ v spojení s § 536 ods. 1 a podľa žalovaného sa mal záväzok splniť 20. 11. 2009. Zároveň však uvádza, že žalovaný sa so žalobcom dohodol na úprave odplaty za vykonanie diela na sumu 7.899,22 eur. Žalovaný teda interpretuje spôsob splatnosti dohodnutej odmeny podľa čl. III zmluvy o dielo tak, že faktúry mohli byť vystavené postupne podľa vyplatených častí z NFP, a teda prvá faktúra by zodpovedala sume 12.812,31 eur. Týmto si však jeho tvrdenia vnútorne odporujú, hoci dovolací súd chápe, že zrejme takto sa snaží osvedčiť existenciu dohody o zmene ceny diela, ako aj svoj spôsob výkladu zmluvného ustanovenia o splatnosti diela ako takého. V úvahách odvolacieho súdu o týchto skutočnostiach, ktorý ich vyslovil v nadväznosti na skutkový stav zistený súdom prvej inštancie, však dovolací súd nezistil pochybenie, ktoré by malo viesť k záveru o arbitrárnosti jeho rozhodnutia.

40. Hoci úvahy konajúcich súdov nižšej inštancie sú preskúmateľné a dostatočne odôvodnené čo do istiny, dovolací súd musí konštatovať, že za závažné pochybenie, naplňajúce prípustnosť a dôvodnosť dovolania podľa ust. § 420 písm. f/ CSP, je potrebné vyhodnotiť rozhodnutie týkajúce sa príslušenstva pohľadávky.

41. Rozhodnutie o príslušenstve pohľadávky je nepreskúmateľné a dovolací súd dospel k záveru, že súdy nižšej inštancie priznali nárok, ktorý vôbec nebol predmetom konania. Z obsahu žalobného návrhu vyplýva, že žalobca si uplatnil nárok na istinu a na zmluvnú pokutu vyjadrenú percentuálne per annum. Žalovaný v konaní rozporoval uplatnený nárok ako celok, teda vrátane príslušenstva. Napríklad aj z obsahu záverečnej reči právneho zástupcu žalovaného vyplýva, že tento rozporuje skutočnosť, že splatnosť ceny diela vôbec nastala a popiera existenciu nároku ako takého, zotrúva okrem iného na vznesenej námietke premlčania, a na námietke absolútnej neplatnosti dohody o splatnosti ceny diela s poukazom § 340 ods. 2 ObZ. Počas celého konania na súde prvej inštancie ani jedna zo strán nepodala vyjadrenie k uplatnenému príslušenstvu pohľadávky, teda neboli dané základy pre prípadnú interpretáciu tohto nároku v kontexte príslušného zmluvného dojednaní. Z rozsudku súdu prvej inštancie vyplýva, že príslušenstvo zodpovedajúce úroku z omeškania vo výške 0,05 % za každý deň omeškania s úhradou faktúry priznal s poukazom na § 369 ods. 1 ObZ v spojení s čl. IV zmluvy, kde súd prvej inštancie výslovne uvádza, že si v ňom strany dojednali zmluvné pokuty, na základe čoho však ďalej súd výslovne uvádza, že „vzhľadom na uvedené súd priznal žalobcovi úrok z omeškania“. Takéto konštatovanie súdu prvej inštancie je nepreskúmateľné a v odvolaní na takúto nezrovnalosť a nedostatok odôvodnenia žalovaný poukázal a odvolací súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia s touto argumentáciou vysporiadal tak, že len stroho skonštatoval v bode č. 34 svojho rozhodnutia, že s týmto prístupom k výkladu súhlasí aj odvolací súd. Výslovne uviedol, že „pojem zmluvná pokuta, resp. zmluvné pokuty uvedené v tomto článku predmetnej zmluvy o dielo je záležitosť terminologická, pričom z hľadiska ide o nepochybne zmluvné dojednanie o úrokoch z omeškania, ktoré predstavujú 0,05 % z dlžnej sumy denne, za každý deň omeškania. Za týchto okolností je dojednanie medzi sporovými stranami zrozumiteľné a predstavuje nepochybne dojednaný úrok z omeškania“. Závery súdov nižších inštancií v tejto časti sú nepreskúmateľné nemajú oporu v listinných dôkazoch, a sú v príkrom rozpore s dojednaním obsiahnutým v zmluve. Zmluvná pokuta a úrok z omeškania sú dva diametrálne odlišné inštitúty, pričom zmluvná pokuta je zabezpečovacím prostriedkom a úrok z omeškania je zákonným príslušenstvom pohľadávky, ktorý možno priznať vo výške odlišnej od zákonnej úpravy výlučne v prípadoch, kedy je jeho výška platne stranami dojednaná.

42. Interpretácia dojednaní o výške úroku z omeškania nemôže byť vykonaná mimo limitu výkladových pravidiel obsiahnutých v ust. § 266 ObZ, čo sa v tomto prípade nestalo. Námietka žalobcu, že žalovaný nenamietal v základnom konaní tento rozpor, neobstojí z dôvodu, že súd v prípade, že nemá osvedčenú existenciu požadovaného nároku na úrok z omeškania vo výške odlišnej od zákonnej úpravy, takýto

nárok napriek pravidlám kontradiktórneho procesu a povinnosti rozporovať skutočnosti žalovaným nemôže priznať. V prejednávanej veci sa javí, že priznal neexistujúci nárok, s čím žalovaný ani v základnom konaní nemusel „bojovať“, keďže žalobca žiadal čosi, čo nemá oporu v zmluve a nezodpovedá ani úprave príslušenstva obsiahnutého v zákonom predpise. Ide o rovnaký postup ako v prípade hodnotenia existencie absolútnej neplatnosti určitého úkonu ex offio súdom, keď tu nejde ani o neplatné dojednanie, ale o dojednanie, ktorého existencia doposiaľ v konaní nebola osvedčená, resp. výklad, ktorý súdy použili je v príkrom rozpore s obsahom dôkazného prostriedku - zmluvy o dielo.

43. Z uvedených dôvodov dovolací súd rozhodnutie súdov nižšej inštancie v časti príslušenstva zrušil a vec im vrátil na ďalšie konanie.

Prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP.

44. Záver dovolacieho súdu o existencii niektorých z vád zmätočnosti automaticky neznamená, že by bola vylúčená možnosť, aby dovolací súd pristúpil aj k skúmaniu namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci a s tým spojeného riešenia právnych otázok. Posudzovanie prípustnosti dovolania aj podľa § 421 ods. 1 CSP je pritom efektívne a opodstatnené vzhľadom na základné zásady súdneho konania, a to zásady hospodárnosti a rýchlosti, a iba takýmto postupom dovolacieho súdu dochádza v plnej miere k naplneniu ústavného práva na súdnu ochranu garantovaného čl. 46 ods. 1 ústavy. Pri formulovaní tohto záveru vychádzal dovolací súd z nasledovných skutočností:

45. Priamo z výroku uznesenia ústavného súdu sp. zn. Plz. ÚS 1/2018 vyplýva, že pokiaľ sú v dovolaní súbežne uplatnené dôvody prípustnosti dovolania podľa ustanovenia § 420 CSP, ako aj § 421 CSP a najvyšší súd sa pri skúmaní prípustnosti dovolania obmedzí len na posúdenie prípustnosti dovolania z hľadiska § 420 CSP, poruší tým právo na prístup k súdu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Tento záver je potrebné s prihliadnutím na konkrétne okolnosti prípadu aplikovať nielen na prípady, kedy dovolací súd dospel k záveru, že konanie nebolo postihnuté namietanou vadou zmätočnosti podľa § 420 CSP, a následne nepristúpil k skúmaniu dôvodov prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP, ale aj vtedy, keď dovolací súd vo svojom rozhodnutí síce konštatoval existenciu vady zmätočnosti a pri zrušení napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu - za predpokladu, že tomu nebráni zistená vada zmätočnosti - neposúdil správnosť alebo nesprávnosť namietaného právneho posúdenia z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP, nakoľko neposúdil podané dovolanie v celej jeho šírke a vo svojom rozhodnutí nedal dovolateľovi odpoveď na všetky vo veci relevantné otázky. Uvedená skutočnosť vyplýva z toho, že súdy (vrátane dovolacieho súdu) sú povinné poskytovať spravodlivosť v materiálnom ponímaní a nemôžu postupovať pri rozhodovaní prísne formálne, pričom prílišný formalizmus by bol v rozpore s princípmi spravodlivosti (napr. IV. ÚS 192/08). Prílišný formalizmus pri výklade právnych noriem vedúcich k extrémne nespravodlivému záveru potom znamená porušenie základných práv. Spravodlivosť je totiž kritériom ukladajúcim každému všeobecnému súdu ústavnú povinnosť hľadať také riešenie súdnej právnej veci, ktoré nebude možné vyhodnotiť ako nesúladne s princípmi spravodlivosti a popierajúce zmysel a účel príslušných zákonných ustanovení (m.m. I. ÚS 26/2010), vždy je potrebné vychádzať z individuálnych, teda na konkrétnych zisteniach založených rozmerov súdom prerokovanej veci.

46. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

47. Dôvod prípustnosti dovolania podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP predpokladá, že právnu otázku dovolací súd dosiaľ neriešil a je tu daná potreba, aby dovolací súd ako najvyššia súdna autorita

túto otázku vyriešil. Právna úprava účinná od 1. júla 2016 dáva dovolaciemu súdu právomoc rozhodnúť o tom, či ide o otázku zásadného právneho významu, ktorá nebola dosiaľ riešená. Základným predpokladom prípustnosti dovolania je, že dovolací súd vo svojej rozhodovacej činnosti doposiaľ neposudzoval právnu otázku nastolenú dovolateľom (t. j. právne posúdenie veci odvolacím súdom, s ktorým dovolateľ nesúhlasí).

48. Žalovaný vyvodzoval prípustnosť dovolania aj podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, pričom vzniesol tri právne otázky, ktoré podľa neho neboli odvolacím súdom správne zodpovedané a pri ktorých má najvyšší súd vysloviť právny názor z dôvodu, že doposiaľ taká otázka nebola v jeho rozhodovacej činnosti riešená, a to:

- či je možné k zmluve uzatvorenej písomne, pri ktorej však zákon neustanovuje obligatórnu písomnú formu, platne uzavrieť dodatok v ústnej forme,
- či je možné považovať za platné dojednanie o splatnosti záväzku v prípade, ak je splatnosť peňažného záväzku medzi zmluvnými stranami podmienená splatnosťou peňažnej pohľadávky jednej zo zmluvných strán voči tretej osobe,
- či nesplnenie povinnosti platiteľa dane podľa § 4 ods. 3 ZoDPH vystaviť daňový doklad - faktúru v súlade s § 74 ods. 1 ZoDPH a v lehotách uvedených v § 73 ZoDPH, je dôvodom na to, že dlžník má právo odprieť veriteľovi peňažné plnenie.

49. Dovolateľom vymedzené právne otázky však nespĺňajú základný predpoklad dovolacieho prieskumu v zmysle absencie relevantnej judikatúry, a to predpoklad, že od riešenia danej otázky záviselo napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu. Dovolací súd konštatuje, že dovolanie žalovaného smerujúce proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu tak nie je prípustné podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, pričom však podáva vysvetlenie dôvodov odmietnutia dovolania aj k jednotlivým položeným otázkam vo vzťahu k možnosti ich zodpovedania v tomto konaní.

50. Vo vzťahu k žalovaným vznesenému dovolaciemu dôvodu, že určitá otázka nebola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu vyriešená, dovolací súd uvádza, že v tomto prípade nie je splnený základný predpoklad možného zodpovedania tejto otázky, keďže k pristúpeniu k tomuto dovolaciemu dôvodu možno dospieť len v prípade, ak rozhodnutie odvolacieho súdu od vyriešenia takejto právnej otázky záviselo.

Zmena písomnej zmluvy ústnym dodatkom a splatnosť ceny diela viazaná na splatnosť záväzku tretej osoby

51. Žalovaný s poukazom na ust. § 272 ods. 2 ObZ uvádza, že v súčasnosti neexistuje judikatúra dovolacieho súdu pri posúdení právnej otázky, či je možné k zmluve uzatvorenej písomne, pri ktorej však zákon neustanovuje obligatórnu písomnú formu, platne uzavrieť dodatok v ústnej forme a túto otázku žiada riešiť v dovolacom konaní. Súdmi nižšej inštancie sa námietkou žalovaného o existencii inej dohody o výške ceny plnenia zaoberali a dôkazy predložené v konaní aj vyhodnotili, za kľúčové považovali zmluvné dojednanie, podľa ktorého je možné predmetnú zmluvu meniť len písomným dodatkom, čo sa nestalo.

52. Ako podstatnú okolnosť v tejto súvislosti dovolací súd zdôrazňuje, že na základe vykonaného dokazovania bolo uzavreté súdmi nižšej inštancie, že žiadna dohoda o zmene zmluvy nebola v konaní preukázaná. Nemožno teda dovodiť možnosť zodpovedania tejto otázky, pretože v konaní nebol preukázaný základný predpoklad možnosti jej riešenia - existencia skutočnosti, ktorá by osvedčila dohodu na zmene ceny diela v akejkoľvek forme. K platnému dojednaniu v ústnej forme jednoducho medzi stranami nedošlo, nebolo teda potrebné na úrovni odvolacieho súdu vysporadúvať sa s hypotetickou otázkou, či by bolo možné ústne danú zmluvu zmeniť, teda ani dovolací súd nemôže k takejto hypotetickej otázke zaujať právny názor, keďže jej zodpovedanie by nemohlo mať vplyv na výsledok sporu.

53. Vo vzťahu k položenej otázke týkajúcej sa splatnosti ceny diela viazaného na plnenie treťou osobou

dovolací súd zároveň uvádza, že vo svojom rozhodnutí sp. zn. 3Obo/163/99 už vyslovil právny názor, že „splatnosť ceny za vykonanie diela, ak bola v zmluve o dielo splatnosť ceny viazaná na splnenie odkladacej podmienky, nemôže sa zhotoviteľ pred jej splnením úspešne domáhať zaplatenia ceny diela, aj keď dielo bolo riadne ukončené a odovzdané.“ Hoci ide o rozhodnutie majúce charakter odvolacieho rozhodnutia najvyššieho súdu, teda nejde o rozhodnutie dovolacieho súdu v zmysle riešenia otázky najvyšším súdom prejednávajúcim dovolanie, toto však nič nemení na povinnosti v prípade, že ak by senát konajúci v prejednávanej veci dospel k odchylnému právnomu záveru, musel by postupovať podľa § 48 CSP - vec by tak musel predložiť veľkému senátu; k tomuto však vo veci prejednávanej nedošlo.

54. Vo vzťahu k neplatnosti dojedania splatnosti záväzku a potrebe vyslovenia právneho záveru dovolacieho súdu, dovolací súd však zdôrazňuje, že nie je správna úvaha dovolateľa o tom, že dojednanie medzi stranami je neplatné z dôvodu, že splatnosť ceny diela nemusí nikdy nastať. Z obsahu zmluvy v čl. III výslovne vyplýva, že „v prípade neschválenia žiadosti agentúrou sa uhradená odmena (30.000 Sk - pozn. dovolacieho súdu) v plnej výške považuje za konečnú cenu predmetu zmluvy.“ Toto dojednanie rieši splatnosť ceny diela pre prípad neschválenia žiadosti agentúrou. Pre prípad, že k zaplateniu agentúrou napriek schválenia žiadosti nedôjde je tak z obsahu zmluvy zjavné, že v tom prípade právo na odmenu zhotoviteľovi vôbec nevznikne, situácia je tak riešená v rámci zmluvnej voľnosti a nevykazuje rozpor s dobrými mravmi.

55. Tu predsa len poznamenáva dovolací súd, že v každej individuálnej veci je potrebné precízne vyhodnotiť, či ide o odkladaciu podmienku, ktorá by prípadne bola nesplniteľná, alebo o plnenie ponechané na vôli dlžníka, ktoré je upravené v ust. § 564 Občianskeho zákonníka, pričom má v Obchodnom zákonníku ekvivalent v ust. § 341 ObZ, ktorý splňa predpoklady aplikácie aj na také prípady, kedy je povinnosť viazaná na vôľu dlžníka, resp. na existenciu nejakej ďalšej skutočnosti. Podľa ust. § 341 ObZ ak podľa zmluvy je dlžník oprávnený, aby určil čas plnenia, a ak ho neurčí v primeranom čase, určí čas plnenia súd na návrh veriteľa s prihliadnutím na povahu a miesto plnenia, ako aj na dôvod, prečo sa určenie času plnenia prenechalo dlžníkovi. Z tohto ustanovenia zjavne vyplýva, že musí byť obsahom dohody strán právo dlžníka určiť čas plnenia, čo však pri aplikácii príslušných výkladových pravidiel môže viesť k úvahe o tom, že určité zmluvné dojednanie má charakter takto odloženej povinnosti platby či už pre potrebu naplnenia odkladacej podmienky alebo inej právnej skutočnosti, či len samostatnej úvahy dlžníka plniť. Ak dlžník čas plnenia neurčí v primeranej lehote, dostáva sa do omeškania so splnením tejto povinnosti. Veriteľ si v takomto prípade síce nemôže čas plnenia určiť sám, ale zákon mu dáva právo obrátiť sa na súd a žiadať, aby čas plnenia určil súd. Pri určovaní času splatnosti pohľadávky sa vychádza z konkrétnych okolností, za ktorých bola zmluva uzavretá, a to aj so zreteľom na dôvody, ktoré viedli k tomu, že čas plnenia bol ponechaný na vôľu dlžníka, na platobnú neschopnosť dlžníka a naliehavosť potreby veriteľa, pričom vec bude vždy treba posúdiť aj z hľadiska súladu dohody s poctivým obchodným stykom, a napokon nemožno vylúčiť ani aplikáciu korektívu boni mores.

56. V súvislosti s vyhodnotením otázky ako otázky majúcej základ v skutkových okolnostiach bez možnosti prijať právne závery dovolacím súdom tu dovolací súd len konštatuje, že záver o neprípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP pri riešení tzv. skutkových otázok zaujal už vo svojich skorších rozhodnutiach (v podrobnostiach viď aj 1Obdo/47/2017, 4Obdo/45/2017 a 5Obdo/22/2017), zotrúva na ňom a nevidí dôvod, aby sa od neho v rozhodovanej veci odklonil.

Povinnosť vystaviť faktúru v súlade so zákonom o DPH a splatnosť ceny diela

57. Podľa § 71 ods. 1 zákona o DPH faktúrou je každý doklad alebo oznámenie, ktoré je vyhotovené v listinnej forme alebo elektronickej forme podľa tohto zákona alebo zákona platného v inom členskom štáte upravujúceho vyhotovenie faktúry. Význam faktúry z pohľadu zákona o DPH spočíva v tom, že plní funkciu kontroly dane z pridanej hodnoty. Slúži na kontrolu DPH, ktorú je povinný odvieť dodávateľ z dodania tovaru alebo služby a slúži aj na kontrolu odpočtu dane uplatňovaného príjmom tovaru alebo služby. To, či dodávateľ vystaví faktúru v súlade alebo v rozpore so zákonom nemôže mať vplyv na povinnosť subjektu povinného určitú sumu uhradiť vyplývajúcu zo súkromnoprávneho vzťahu

- zmluvy o dielo. Faktúra a jej náležitosti majú vplyv výlučne na vzťah medzi daňovým subjektom - platiteľom dane a finančnou správou. Pre účely zmluvného vzťahu má v zásade význam ako výzva na plnenie, od ktorej sa následne odvíja splatnosť peňažnej pohľadávky, jej príslušenstvo a moment počiatku premlčania, vždy však pri dôslednom posúdení dikcie príslušného zmluvného ustanovenia. Povinnosti uložené zákonom o DPH resp. akýmkoľvek iným daňovým predpisom nemožno analogicky vzťahovať aj na povinnosť medzi súkromnoprávnymi subjektami, prirodzene, pokiaľ si niektorú so zákonom ustanovených povinností v oblasti verejného práva neprenesú ako zmluvný záväzok a bude ich tak viazať nie ako zákonná, ale obligčná povinnosť.

58. Čas plnenia je vždy vecou dohody zmluvných strán ako pravidelná zložka zmlúv. Ak čas plnenia nie je v zmluve určený a zákon takúto dohodu nevyžaduje pre vznik zmluvy, posudzuje sa čas plnenia podľa ustanovení, ktoré upravujú konkrétny zmluvný typ a podľa všeobecných ustanovení záväzkového práva. Ustanovenia, ktoré upravovali čas plnenia, boli v rámci všeobecnej úpravy záväzkového práva pôvodne len v § 340 až 343 ObZ. Základom právnej úpravy v prípadoch, keď si zmluvné strany nedohodli lehotu plnenia, bol § 340 ObZ, podľa ktorého bol veriteľ oprávnený požadovať plnenie záväzku ihneď po uzavretí zmluvy a dlžník bol povinný záväzok splniť bez zbytočného odkladu po tom, čo ho veriteľ požiadala o plnenie. Aby nastali právne dôsledky omeškania, veriteľ musí dlžníka vyzvať na plnenie. Túto úlohu v zásade plní faktúra.

59. Dovolateľ sa tu domáha aplikácie smernice EP a Rady č. 2000/35/ES Európskeho parlamentu a Rady z 29. júna 2000 o boji proti omeškaným platbám v obchodných transakciách. K tomuto dovolací súd uvádza, že transpozíciou tejto smernice do právneho poriadku SR (zákonom č. 530/2003 Z. z. o obchodnom registri v znení neskorších predpisov, ktorý nadobudol účinnosť 1. februára 2004.) došlo k prvej zásadnej zmene ObZ ohľadom času plnenia záväzkov, ktorých predmetom je finančné plnenie, hoci nedošlo k zmene ustanovení, ktoré upravovali čas plnenia (§ 340 a nasl.), ale zmenou § 369 ObZ, ktorý tradične upravoval len výšku úrokov z omeškania. Zmena tohto ustanovenia sa týkala úrokov z omeškania zavedením inštitútu splatnosti úrokov z omeškania pri omeškaní s plnením peňažného záväzku. Citované ustanovenie v zhode s doterajšou právnou úpravou ustanovilo, že úroky z omeškania sa stali splatnými po uplynutí dňa alebo lehoty, ktoré sú určené v zmluve na plnenie finančného záväzku. Medzi účastníkmi aj k dohode o splatnosti v zmluve došlo, teda nie je jasné, prečo dovolateľ vytýka súdu nesprávnosť a rozpornosť aplikácie danej smernice s vyhodnotením existujúceho skutkového stavu (splatnosť pohľadávky do 14 dní odovzdania faktúry podľa čl. III zmluvy o dielo). Ďalšia novelizácia ObZ bola vyvolaná prijatím smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/7/EÚ zo 16. februára 2011 (ďalej aj „nová smernica“) o boji proti oneskoreným platbám v obchodných transakciách (prepracované znenie). Táto smernica sa premietla do právnej úpravy úrokov z omeškania a do ustanovení upravujúcich čas plnenia „peňažného záväzku“ (odplaty za dodaný tovar alebo poskytnuté služby) a vypustila z § 369 ods. 2 ObZ lehotu splatnosti úrokov z omeškania, ktorými bola nepriamo stanovená lehota na splnenie peňažného záväzku, a zaviedla nové ustanovenia § 340a a § 340b ObZ. Novelizácia bola vykonaná zákonom č. 9/2013 Z. z., ktorý nadobudol účinnosť 1. februára 2013, teda ju nemožno retroaktívne aplikovať na prejednávánú vec.

60. Možno uzavrieť, že povinnosť vystaviť faktúru v súlade so zákonom o DPH nemožno analogicky vzťahovať aj na povinnosť medzi účastníkmi zmluvy o dielo v tom zmysle, že nesprávne vyhotovená faktúra (nemajúca náležitosti podľa § 74 ZoDPH) zakladá omeškanie veriteľa s plnením povinnosti, ktoré má vplyv na odklad povinnosti dlžníka plniť cenu diela. Dlžník nemôže odoprieť plnenie pre nesprávne náležitosti faktúry, ak je splatnosť ceny diela v zmluve určená jednoznačným spôsobom, hoci aj odkazom na doručenie faktúry. To, či je faktúra vyhotovená v súlade s verejnoprávnym predpisom, nemôže mať vplyv na zmluvnú povinnosť dlžníka plniť peňažnú pohľadávku veriteľa.

61. Táto otázka však nebola otázkou, ktorú by už dovolací súd neriešil. Dovolací súd vo veci prejednávanej svoje závery formuluje zhodne s úvahami už vyslovenými vo veci sp. zn. 1 Obdo 36/2015, kde sa konštatuje, že „žaloba, ktorou sa žalobca domáha, aby mu bola uložená povinnosť (zaplatiť faktúru oproti uloženiu povinnosti vyhotoviť správnu faktúru), ktorú inak môže sám splniť, nespĺňa základné požiadavky pre civilnoprávnu žalobu, ktorou sa má uložiť povinnosť tomu, kto ju

splniť odmieta. Nemožno takýto stav pripodobniť žalobám založeným na synalagmatických záväzkoch, kedy sa žalobným návrhom ukladá povinnosť plniť žalovanému a zároveň žalobcovi, keďže v prípade takýchto žalôb ide vždy o spornosť základu nároku, teda platnosti úkonu, od ktorého sa má povinnosť niečo plniť odvíja na oboch stranách. Nejde o synalagmatický záväzok spočívajúci v povinnosti kupujúceho zaplatiť, voči povinnosti vystaviť faktúru na strane predávajúceho, synalagmu v prípade kúpy tvorí povinnosť dodať tovar oproti povinnosti zaň zaplatiť. Neboli teda splnené ani podmienky pre prípustnosť dovolania podľa ust. § 421 ods. 1 písm. b/ CSP.

62. Tu len krátko ešte k dovolacej námietke, že súdy sa nevysporiadali s tým, že fakturovaná suma 7.899,22 eur nezodpovedá zmluvnému ustanoveniu a povinnosti uloženej v ZoDPH, ktorý neumožňuje vystavovanie faktúr bez právneho základu, mala táto skutočnosť podľa dovolateľa založiť dovolací dôvod podľa § 420 písm. f/ CSP, uvádza dovolací súd, že takýto výklad ZoDPH je neprípustný. Pokiaľ dôjde k uplatneniu si nároku na zaplatenie určitej sumy, potom bez ohľadu na úpravu daňových povinností je skúmanie danosti nároku súdom rýdzo v rovine súkromnoprávneho vzťahu a predmetná suma a jej uplatnenie si žalobcom, na ktorú aj žalovaný plnil, bola predmetom skúmania a posúdenia súdmi nižšej inštancie správne tak, že túto posudzovali len vo vzťahu k vzneseným tvrdeniam, kde zákon o DPH nemohol byť aplikovaný.

63. Dovolací súd posudzoval odôvodnenie napadnutého rozsudku odvolacieho súdu spolu s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie, nakoľko obidve rozhodnutia predstavujú jeden celok, ako to vyplýva aj z ustálenej judikatúry ústavného súdu (napr. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09, IV. ÚS 489/2011). Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všeobecných súdov (tak súdu prvej inštancie, ako aj súdu odvolacieho), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania.

64. Vzhľadom na to, že konanie pred odvolacím súdom bolo sčasti poznačené existenciou vady zmätočnosti uvedenej s ustanovením § 420 písm. f/ CSP, najvyšší súd žalovaným napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v rozsahu priznaného príslušenstva zrušil (§ 449 ods. 1 CSP). Keďže dôvody, pre ktoré bol zrušený rozsudok odvolacieho súdu, sa vzťahujú aj na rozsudok súdu prvej inštancie a v prípade zrušenia výlučne rozsudku odvolacieho súdu by vzhľadom na nesprávnosť prijatých záverov súdu prvej inštancie bol dovolací súd povinný rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť, dovolací súd aj s prihliadnutím na zásadu hospodárnosti a rýchlosti konania (čl. 17 Základných princípov Civilného sporového poriadku) konštatuje, že nápravu nemožno dosiahnuť iba zrušením rozhodnutia odvolacieho súdu. Na tento záver má vplyv aj zmätočnosť výroku prvoinštančného rozhodnutia, keď tento ukladá povinnosť žalovaného „zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 16.375,80 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 0,05 % denne zo sumy 16.375,08 eur od 15.2.2014 do zaplatenia“, teda výrok rozhodnutia nezodpovedá v časti sumy odôvodneniu rozhodnutia. V ďalšom konaní tak bude potrebné vykonať korekciu čo do aplikácie výkladových pravidiel upravených v ust. § 266 ObZ pre odôvodnenie priznaného príslušenstva. Preto dovolací súd zrušil aj rozsudok súdu prvej inštancie (§ 449 ods. 2 CSP) a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie (§ 450 CSP), keďže vyslovené závery dovolacieho súdu budú viesť k potrebe ustálenia dôvodnosti priznanej výšky príslušenstva. V ďalšom konaní sú konajúce súdy viazané právnym názorom dovolacieho súdu vysloveným v tomto uznesení (§ 455 CSP).

65. V súvislosti s dôvodom prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP zákon predpokladá, že právnu otázku kľúčovú pre rozhodnutie vo veci samej dovolací súd dosiaľ neriešil a je tu daná potreba, aby dovolací súd ako najvyššia súdna autorita túto otázku vyriešil. Základným predpokladom prípustnosti dovolania je, že dovolací súd vo svojej rozhodovacej činnosti doposiaľ neposudzoval právnu otázku nastolenú dovolateľom (t. j. právne posúdenie veci odvolacím súdom, s ktorým dovolateľ nesúhlasí). Ak dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z § 421 CSP, má viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie. Zároveň platí, že právna otázka, ktorú má dovolací súd vo svojom rozhodnutí riešiť, musí byť rozhodujúca pre rozhodnutie vo veci samej. To znamená, že dovolací súd nemôže riešiť

hypotetické otázky, ktoré nemajú, resp. v ďalšom konaní nemôžu mať vplyv na meritórne rozhodnutie, a ani otázky, ktoré vôbec nesúvisia s rozhodovaným sporom. Prípustnosť dovolania nezakladá ani všeobecná nespokojnosť dovolateľa s rozhodnutím odvolacieho súdu (resp. jeho právnymi závermi).

66. Ako už dovolací súd vyššie uviedol, právna otázka položená dovolateľom v dovolaní musí byť zásadná pre rozhodnutie vo veci, čo znamená, že od jej vyriešenia záviselo rozhodnutie súdu v spore. Dovolateľom položené právne otázky uvedené kritérium nespĺňajú. Pre záver o tom, že ide o právnu otázku kľúčovú pre rozhodnutie vo veci samej a pre posúdenie prípustnosti dovolania, nie je rozhodujúci subjektívny názor sporovej strany, že daná právna otázka môže byť pre ňu rozhodujúca, ale významný je výlučne záver najvyššieho súdu rozhodujúceho o dovolaní.

67. Vzhľadom na vyššie uvedené, dospel dovolací súd k záveru, že v časti dovolania týkajúceho sa právneho posúdenia veci v istine uplatnenej pohľadávky, nedošlo k splneniu podmienok pre prípustné a dôvodné dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu v tejto časti (čo do istiny) odmietol ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné podľa ustanovenia § 447 písm. c/ CSP.

68. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

69. Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.